

Innan du fyller i ansökan del 1-2, läs programmanualen och anvisningar till ansökan. Informationen finns på programmets hemsida www.botnia-atlantica.eu
Projektbeskrivningen är en del av ansökan om stöd inom Botnia-Atlantiprogrammet. Här ska projektets organisation, genomförande och mål beskrivas. Använd de rubriker som anges nedan.
Utöver detta Word-dokument ska också *ansökan del 1* (Excel dokument) fyllas i.

OBS: Verksamhetsindikator som vi inriktar ansökan mot:
213 Samarbete för att utveckla formerna för främjande av entreprenörskap och innovationer

Ansökan del 2 Projektbeskrivning

Projektnamn
BitStream - Kompetensutveckling för innovationskraft
Samordnande stödmottagare
Institutionen för informatik, Umeå universitet

1 Bakgrundsbeskrivning och problemanalys

Offentlig verksamhet i stora delar av Europa står idag inför en utmaning relaterad till såväl stora personalavgångar som en åldrande befolkning. Denna försöker man i växande utsträckning möta med informations- och kommunikationsteknik (IKT). Genom att gå i riktning mot vad som ofta benämns e-Government eller e-förvaltning försöker man använda IKT för att rationalisera sina verksamheter, men också för hitta nya former för offentlig service (e-service) och medbestämmande (e-demokrati). Idag har denna IKT-baserade rationalisering och effektivisering påbörjats på många håll, men genomförandet sker med stora variationer i hastighet och även med varierande kvalitet (se t.ex. Aichholzer, 2004). Samtidigt kan vi se ytterligare en utmaning på väg att växa sig större. Vi blir allt mer 24-timmarsmänniskor som när som helst och var som helst kan interagera med andra människor, organisationer och ting på sätt som tidigare aldrig varit möjligt. Detta innebär givetvis att om framtidens offentliga verksamheter ska kunna möta medborgarens behov måste de förändras i takt med resten av samhället.

Ett annat dilemma som redovisas i internationella studier (t.ex. Heeks 2003) är att många e-förvaltningsprojekt misslyckas p.g.a. det gap som uppstår mellan utvecklare och den verklighet och det sammanhang som offentlig förvaltning verkar i. Metodutveckling och tjänster genomförs ofta utifrån kommersiella marknadsprinciper vilka baseras på andra förutsättningar än den offentliga verksamheten där exempelvis myndighetsutövning medför att andra krav/villkor ställs. Utvecklingen av IKT-stöd i offentlig verksamhet har både i Sverige och Norge dessutom traditionellt varit begränsad till ett fåtal stora IKT-bolag som levererat helhetslösningar baserade på specifika tekniska plattformar. Detta har hämmat tillväxten av små och medelstora företag genom att de haft svårigheter att närma sig offentlig förvaltning och få delta i utveckling och implementation av IKT i offentlig verksamhet.

En snabbt växande utvecklingslinje som också skapar utmaningar i dagens och framtidens verksamheter inom såväl offentlig som privat sektor är de nya tekniska plattformar som etablerats eller är på väg att etableras, exempelvis smarta telefoner, surfplattor, molntjänster och så kallad "big data" analys. Se t.ex. iPadpilots.k12cloudlearning.com för exempel på användning av surfplattor, Marston, et al (2011) för beskrivning och analys av molntjänsternas utveckling samt Manyika, et al (2011) angående utvecklingen inom "big data" området. Alla dessa plattformar påverkar eller kommer att påverka både användning av IKT och etableringen av nya affärsmodeller och synsätt angående vilka tjänster och produkter som erbjuds till kunder och medborgare och inte minst hur de erbjuds. Denna teknikutveckling och den utveckling av nya affärsmodeller som

följer på den kan resultera i goda möjligheter för mindre IKT-företag att etablera sig inom e-förvaltningsområdet.

Projektet **BitStream - Kompetensutveckling för innovationskraft** tar sin utgångspunkt i att grunden för en framgångsrik utveckling av offentlig verksamhet är att veta så precist som möjligt hur verksamheten bedrivs och hur den uppfattas av sina medborgare/kunder. Detta innebär att processkartläggningar och därpå följande processanalyser och effektkartläggningar är en nödvändig förutsättning för innovativ verksamhetsutveckling som syftar till att skapa IKT innovationer i form av exempelvis appar för mobil teknik eller webbaserade e-tjänster. Dessutom visar forskning inom området att arbete med verksamhetsarkitektur ser ut att ha en positiv effekt på verksamhetens förändringsförmåga (Fallmyr och Bygstad, 2011). Om IKT ska utgöra en viktig resurs i verksamhetsutveckling och betraktas som en strategiskt viktig resurs måste IKT hanteras med samma omsorg som andra strategiska resurser. Detta innebär att alla IKT innovationer måste integreras i verksamhetens processer för att ge den förväntade effekten på verksamheten, exempelvis i form av att tjänsterna blir billigare per transaktion eller att kunden/medborgaren upplever en likvärdig eller större kundnöjdhet. En förutsättning för att mäta sådana resultat är dock att verksamheten redan i initialskedet har kunskaper om hur processerna ser ut för att konstruktiva och korrekta mätmetoder ska kunna implementeras och visa om och hur en investering motsvarar en förväntad "vinst".

Digitalisering av offentlig sektor kräver kompetensutveckling både inom sektorn samt hos de företag som deltar i detta arbete. Utveckling av IKT-baserade tjänster och produkter kräver bl. a. kompetens inom områden som tjänsteinnovation, organisation, verksamhetsprocesser och information management. I ett tidigare Vinnova-finansierat projekt studerade vi bl. a. utvecklingen av en kommungemensam kundtjänst. I det fallet inleddes verksamhetsutvecklingsarbetet genom att man genomförde processgenomgångar inom samtliga förvaltningar i den berörda kommunen. Utvärderingen av första etappen av projektet (Orre, 2008) visar dock att på flera förvaltningar menade man att när man genomfört sina processgenomgångar så har även förändringsarbetet slutförts. Detta är givetvis ett problem då en genomförd processgenomgång med tillhörande processbeskrivningar i sig inte innebär att man förändrat sin organisation. Processgenomgångarna är enbart utgångspunkten för förändringsarbetet. En viktig förklaring till att förändringsarbetet inte genomfördes är att metoder och verktyg för hur detta arbete ska bedrivas inom offentlig verksamhet i stor utsträckning saknas.

En förutsättning för att de olika delarna av offentlig sektor ska lyckas utveckla sina verksamheter är att personalen har hög kompetens inom de områden som anges ovan. En erfarenhet från det tidigare nämnda Vinnovaprojektet är dock att så är sällan fallet. I många fall tvingas kommuner och myndigheter att förlita sig på externa resurser i form av exempelvis konsulter i sitt verksamhetsutvecklingsarbete. Detta fungerar ofta bra men sätter lätt mindre kommuner i ett prekärt läge, dvs. de saknar egen kompetens och tillräckliga ekonomiska resurser för att kunna bedriva innovativ verksamhetsutveckling.

2 Projekt mål

Huvudmålet i projektet är att *skapa en transnationell plattform för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte inom området innovativ verksamhetsutveckling*. Insatsen omfattar kompetensutveckling för personal inom offentlig sektor i både Sverige och Norge och norska IKT-företag som även de saknar kompetens inom detta område.

Ett viktigt delmål i projektet är att *utforska och utvärdera användarcentrerade metoder och verktyg för innovativ verksamhetsutveckling* anpassade till offentlig verksamhet. IKT-strategisk verksamhetsutveckling är en kritisk dimension för att lyckas etablera en offentlig verksamhet på den högsta nivån i utvecklingstrappan för e-förvaltning, d.v.s. att ta steget upp till omvandling av verksamheten.

Vi menar att utvecklingen av metoder och verktyg för en långsiktigt hållbar innovativ verksamhetsutveckling är en av de viktigaste utmaningarna inom e-förvaltningsområdet. Aichholzer (2004) poängterar att det är oerhört viktigt att försöka förutse riskerna vad gäller den långsiktiga hållbarheten så tidigt som möjligt vid exempelvis utveckling och implementation av e-tjänster. För att kunna göra detta på ett effektivt sätt krävs välutvecklade och beprövade metoder och verktyg för innovativ verksamhetsutveckling. Detta projekt ger goda möjligheter att uppnå detta.

3 Förväntat projektresultat

Projektets förväntade resultat är:

1. En virtuell och fysisk transnationell plattform för kompetensutveckling som innefattar ett gränsöverskridande utbyte av erfarenheter, forskning och utvecklingsinsatser inom området innovativ verksamhetsutveckling. Plattformen omfattar former och modeller som skapar förutsättningar för ett transnationellt triple-helix innovationssystem som inkluderar forskare, offentlig sektor och tjänsteföretag. Vår bedömning är att denna plattform även kommer att vara möjlig att använda för kompetensutveckling inom andra områden än innovativ verksamhetsutveckling.

2. Prototyper av metoder och verktyg som är anpassade till långsiktigt hållbar innovativ verksamhetsutveckling i offentlig sektor. De metoder och verktyg som utvecklas bygger på grundstenarna öppen innovation och öppna standards. Detta innebär att de kommer att vara fria att använda av vem som helst utan kostnad. Metoderna och verktygen ska också vara utformade på ett sådant sätt att de är användbara för både mindre IKT-företag i regionen och kommuner/myndigheter. På så sätt kan de mindre företagen leverera tjänster och produkter till offentlig sektor som i kraft av sin kompetensförstärkning inom innovativ verksamhetsutveckling sannolikt blir bättre på att specificera och upphandla denna typ av tjänster.

3. Ökad kompetens hos offentliga aktörer att genomföra innovativ verksamhetsutveckling och att agera som kompetenta kravställare, samt ökad kompetens hos norska IKT-företag att använda metoder och verktyg anpassade till innovativ verksamhetsutveckling i offentlig sektor.

4 Specificering av aktiviteter

WP 1: Projektkoordination/projektledning

Syftet med detta work package är att koordinera projektet på sådant sätt att de leveranser som specificeras i övriga WP:s uppfylls. Dessutom ansvarar projektkoordinator för att projektets resultat sprids inom hela Botnia-Atlanticaområdet. Projektkoordinator ansvarar vidare för att hela projektet följer projektplanen och att upprättad budget hålls. Projektet är ett samarbete mellan norska och svenska aktörer. Därför utses en projektledare på norsk sida som ansvarar för att kontakter och ekonomisk redovisning gentemot norska offentliga finansiärer utförs enligt gällande bestämmelser.

I projektkoordinationen ingår också en styrgrupp bestående av de parter som ingår i projektet. Då projektet omfattar ett år kommer styrgruppsmöten endast att genomföras vid tre tillfällen; ett vid projektstart, ett i mitten av projektet och ett vid avslutningskonferensen.

WP leader

Projektkoordinator: Mikael Söderström, Institutionen för Informatik, Umeå Universitet

Projektledare i Norge: Terje Fallmyr, Universitetet i Nordland

Styrgrupp: Projektkoordinator Sverige, Projektledare Norge, Peter Persson, Storuman kommun, Jan Ask, Sorsele kommun, Frode Nilsen, Bodø kommune och Geir-Tore Klæboe, Høgskolen i Nesna.

Tidsplan

15 mars 2013 – 15 april 2014, med fysiska träffar:

- Vecka 12 eller 14 i Hemavan
- Vecka 37 i Mo i Rana
- Vecka 15, 2014 i Umeå

Leverans

- Lägesrapporter.
- Slutrapport.

WP 2: Utveckling av en plattform för framtidens transnationella kompetensförsörjning

I detta work package utvecklas den virtuella och fysiska transnationella plattformen för kompetensutveckling som innefattar ett gränsöverskridande utbyte av erfarenheter, forskning och utvecklingsinsatser inom området innovativ verksamhetsutveckling. Arbetet bygger på Umeå universitets och Høgskolen i Nesnas tidigare erfarenheter av att bedriva både högskole- och uppdragsutbildning i liknande plattformar. Detta work package omfattar följande aktiviteter.

1. Förstudie av virtuella/fysiska öppna lärandemiljöer
Denna aktivitet innebär att en grundlig omvärldsanalys av ett antal pågående utvecklingslinjer inom området lärande och IKT genomförs, exempelvis av:

Öppna lärmiljöer

Öppna licenser, framför allt Creative Commons (se <http://www.creativecommons.se/>)

Öppen innovation

Öppen källkod

Innovativa pedagogiska metoder

2. Utveckling av de pedagogiska metoder och distansöverbyggande tekniker för transnationell kompetensutveckling som ska ingå i plattformen. Plattformen utformas på ett sådant sätt att den är tillräckligt flexibel för att kunna användas i transnationella kompetensutvecklingsinsatser av skilda typer och inom olika områden. Den ska innefatta både fysiska och virtuella möten. Den grundläggande designprincipen för plattformen är öppenhet. Detta innebär att den utvecklas i ett öppet innovationsperspektiv och baseras på öppna standards samt att dess användning kommer att licensieras via så kallade Creative Common licenser. Detta innebär att plattformen kommer att vara öppen för användning av i princip vem som helst.
3. Anpassning av plattformen till de deltagande ländernas språk, och innehållet i den kompetensutvecklingsinsats som genomförs inom ramen för projektet. Innehållet utvecklas till stora delar inom WP 3.

WP leader

Ulf Hedestig, Umeå universitet

WP deltagare

Mikael Söderström, Umeå universitet

Geir-Tore Klæboe, Høgskolen i Nesna

Halstein Hegerholm, Høgskolen i Nesna

Föreståndare lärcentrum Sorsele och Storuman

Tidsplan

15 mars 2013 – 30 oktober 2013, med fysiska träffar för wp-deltagarna:

- Vecka 11 i Umeå
- Vecka 24 i Mo i Rana

Leverans

- En virtuell/fysisk transnationell plattform designad utifrån öppna principer.
- En guideline för utbildningsanordnare baserad på innovativa modeller för flexibel utbildning och riktlinjer för öppna lärresurser.
- Policy angående rutiner för drift och underhåll av den transnationella plattformen.

WP 3: Utforskning och utvärdering av metoder och verktyg för innovativ verksamhetsutveckling i offentlig sektor

Som nämnts ovan kräver en digitalisering av offentlig sektor verksamhetsutveckling i form av både utveckling av nya tjänster, nya organisationsformer och IKT-innovationer. Genomförandet av detta kräver dock att kompetensen både i offentlig sektor och i de företag, framför allt IKT-företag, som ska leverera tjänster och IKT-innovationer höjs. Detta innefattar bl. a. kompetens inom områden som digitala tjänster/tjänsteinnovation, verksamhetsprocesser, information management, knowledge management, informationssystem och projektstyrning. Syftet med detta work package är att utveckla prototyper av metoder och verktyg för innovativ verksamhetsutveckling i offentlig sektor. Dess fokus ligger framför allt på metoder och verktyg för processkartläggning/-beskrivning, processanalys och effektkartläggning. De metoder och verktyg som utvecklas ska bygga på öppenhet i form av öppen innovation och öppna standards. Deras användning ska vara öppen för vem som helst och kommer att regleras via så kallade Creative Commons licenser.

Grunden för en framgångsrik utveckling av verksamheten är att veta så precist som möjligt hur verksamheten bedrivs och hur den uppfattas av sina medborgare/kunder. Detta innebär att processkartläggningar och därpå följande processanalyser och effektkartläggningar är en nödvändig förutsättning för innovativ verksamhetsutveckling som syftar till att skapa IKT-innovationer i form av exempelvis appar för mobil teknik eller webbaserade e-tjänster. Av det skälet ligger fokus i detta WP på metoder och verktyg för just processkartläggningar, processanalyser och effektkartläggningar.

Detta work package omfattar följande aktiviteter:

1. Genomgång av existerande metoder och verktyg för verksamhetsutveckling med fokus på metoder och verktyg för processanalys, processkartläggning, effektkartläggning och verksamhetsarkitektur baserade på nya tekniska plattformar. Arbetet sker i delvis i workshopformat där forskare och IKT-företag verksamma inom området tillsammans undersöker och utvärderar existerande metoder och verktyg.
2. Utveckling av prototyper av metoder och verktyg anpassade till innovativ verksamhetsutveckling i offentlig sektor.

WP leader

Terje Fallmyr, Universitetet i Nordland

WP deltagare

Kjell Ellingsen, Universitetet i Nordland

Mikael Söderström, Umeå universitet

Representanter för IKT-företag

Axel Birkeland, Statens innkrevingscentral Mo i Rana

Frode Nilsen, Bodø kommune

Tidsplan

15 mars 2013 - 30 oktober 2013, med fysiska träffar för wp-deltagarna;

- Vecka 17 i Sorsele
- Vecka 24 i Bodö

Leverans

- Öppna, generiska prototyper av verktyg och metoder för innovativ verksamhetsutveckling i offentlig sektor.
- Rapport över undersökningen och utvärderingen av existerande metoder, verktyg och praxis.
- Underlag för och förslag på struktur och innehåll för kompetensutvecklingsinsats inom området.

WP 4: Pilottest av transnationell kompetensutvecklingsplattform

I detta work package kommer delar av det innehåll som utvecklats i WP 3 att erbjudas som kompetensutveckling riktad mot offentlig sektor på både norsk och svensk sida samt norska IKT-företag. Delar av kompetensutvecklingsinsatserna kommer att vara desamma för både offentlig sektor och IKT-företag, men vissa delar kommer att vara unika för respektive part. Merparten av insatserna, både fysiskt och virtuellt, kommer dock att genomföras gemensamt med båda parterna. Detta work package omfattar följande aktiviteter:

1. Utveckling av kursmaterial till transnationell kurs. Materialet baseras till fullo på det arbete som genomförts i WP 3. I detta work package kommer med andra ord materialet inte att behöva utvecklas från grunden, utan stora delar av det är redan utvecklat inom ramen för WP 3.
2. Genomförande av transnationell kurs. Kursen genomförs i sin helhet i den virtuella och fysiska transnationella plattform som utvecklats i WP 2.

WP leader

Terje Fallmyr, Universitetet i Nordland

WP deltagare

Kjell Ellingsen, Universitetet i Nordland

Ulf Hedestig, Umeå universitet

Mikael Söderström, Umeå universitet

Geir-Tore Klæboe, Høgskolen i Nesna

Representanter för IKT-företag

Ungefär 30 kursdeltagare från Sverige och Norge, dvs. från norska IT-företag, Statens innkrevingssentral samt Sorsele, Storuman och Bodø kommun

Tidsplan

1 september 2013 - 31 januari 2014, med fysiska kursträffar

- Vecka 37 i Mo i Rana
- Vecka 5, 2014 i Lycksele

Leverans

- Transnationell kurs i innovativ verksamhetsutveckling riktad till offentlig förvaltning i Sverige och Norge samt IKT-företag i Norge.

WP 5: Utvärdering av den transnationella plattformen, kompetensutvecklingsinsatserna samt projektet i sin helhet

Baserat på pilottestet i WP 4 genomförs i detta work package en utvärdering av den transnationella plattformen och innehållet i kompetensutvecklingsinsatserna. Under work package 5 genomförs även en utvärdering av projektet i sin helhet.

Utvärderingen av den transnationella plattformen genomförs i form av en kombination av enkäter till kursdeltagare (WP 4), intervjuer med ett urval av kursdeltagaren under de fysiska kursträffarna

(WP 4) samt analys av aktiviteter och aktivitetsnivå i den virtuella delen av plattformen. Analysen av aktiviteter och aktivitetsnivå i den virtuella delen genomförs både i form av analyser av systemloggar samt genom användning av så kallade Learning Analytics¹.

Utvärderingen av innehållet i kompetensutvecklingsinsatserna genomförs i form av skriftliga och muntliga kursutvärderingar. Delar av dem utförs formativt vilket innebär att de genomförs samtidigt som insatserna. På så sätt kan de på ett väldigt direkt sätt påverka innehållet i kompetensutvecklingsinsatserna. Detta ger deltagarna i WP 4 goda möjligheter att utveckla och justera innehållet i kompetensutvecklingsinsatserna utifrån kursdeltagarnas synpunkter under kursens gång.

Projektet i sin helhet utvärderas framför allt utifrån kriteriet måluppfyllelse. Denna utvärdering genomförs av projektets styrgrupp och kommer till stora delar att baseras på utvärderingarna av den transnationella plattformen och innehållet i kompetensutvecklingsinsatserna.

WP leader

Geir-Tore Klæboe, Høgskolen i Nesna

WP deltagare

Terje Fallmyr, Universitetet i Nordland

Kjell Ellingsen, Universitetet i Nordland

Ulf Hedestig, Umeå universitet

Mikael Söderström, Umeå universitet

Halstein Hegerholm, Høgskolen i Nesna

Peter Persson, Storuman Kommun

Jan Ask, Sorsele kommun

Frode Nilsen, Bodø kommune

Representanter för IKT-företag

Tidsplan

1 september 2013 - 15 april 2014

Leverans

- Utvärderingsrapport över virtuell/fysisk plattform. Denna inkluderar även mätningar av tekniska prestanda.
- Utvärderingsrapport över innehållet i kompetensutvecklingsinsatsen som beskrivs i WP4.
- Utvärderingsrapport över projektet i sin helhet.

WP 6: Spridning och avslut

Inom detta work package kommer projektet att sprida sina erfarenheter av såväl den transnationella plattformen som de metoder och verktyg som utvecklats för användning i innovativ verksamhetsutveckling under projektet. Målsättningen är att visa på att plattformen som implementerats kan utnyttjas i hela Botnia-Atlanticaområdet. Syftet med detta WP är också att inleda arbetet med att sammanfoga de prototyper av metoder och verktyg som projektet utvecklat till en övergripande modell för långsiktigt hållbar innovativ verksamhetsutveckling i offentlig sektor. För IKT-företag och kommuner leder detta till en bättre kännedom om den strategiska dimensionen av innovativ verksamhetsutveckling, och offentlig sektor blir bättre kravställare när tjänster ska upphandlas hos externa företag. Ett sannolikt resultat är även att offentlig sektor blir bättre på att samordna och följa upp verksamhetsutvecklingsarbete.

WP leader

¹ "Learning analytics is the measurement, collection, analysis and reporting of data about learners and their contexts, for purposes of understanding and optimising learning and the environments in which it occurs." (Wikipedia).

Projektkoordinator: Mikael Söderström, Institutionen för Informatik, Umeå Universitet
Projektledare i Norge: Terje Fallmyr, Universitetet i Nordland

WP deltagare

Samtliga projektdeltagare

Tidsplan

15 mars 2013 – 15 april 2014

Leverans

- Projektet producerar en webbsite med information om projektet och dess pågående aktiviteter.
- Deltagande i workshop/konferens i samband med invigning av Campus Helgeland.
- Genomförande av transnationell konferens i Umeå, med deltagare från Norge, Sverige och Finland.
- Deltagande i regionala konferenser och erfarenhetsutbyten under projekttiden, exempelvis via Region Västerbotten eller Sveriges Kommuner och Landsting.
- Deltagande och publicering i nationella och internationella konferenser och tidskrifter inom områdena eGovernment och IKT och lärande.
- Deltagande i aktiviteter för framtida samarbete inom hela Botnia-Atlanticaområdet och projektsamarbete inom EU:s 7:e ramprogram, specifikt call 11 inom Technology-Enhanced Learning och delområde Holistic learning solutions for managing, reaching and engaging learners in the public administration.
- Redovisningen av projektet i sig sker i form av lägesrapporter och en slutrapport.

5 Projektets målgrupp och mottagare av projektresultat

Målgruppen för projektet är medborgare, universitet, näringsliv och offentlig förvaltning. De främsta mottagarna av projektets resultat är näringsliv och offentlig förvaltning i Sverige och Norge, framför allt mindre kommuner och små och medelstora företag. Projektet bygger på innovativ verksamhetsutveckling av offentlig verksamhet där dessa aktörer samverkar enligt en Triple Helix modell. Den modell för innovativ verksamhetsutveckling som projektet baseras på förutsätter att medborgare och näringsliv själva uttrycker sina behov och att offentlig förvaltning omvandlar behoven till nya tjänster som levereras via IKT.

6 Projektets betydelse för det gränsöverskridande samarbetet

Projektets utgångspunkt är att etablera nya gränsöverskridande samarbeten där forskare, offentliga aktörer och företag tillsammans utvecklar kompetens som kan användas i och är värdefull för innovativ verksamhetsutveckling. Projektet ska alltså skapa transnationell kunskap, bygga nätverksrelationer och lägga grunden för innovationsstrukturer som leder till att regionens aktörer känner sig trygga och effektiva avseende sin långsiktiga förnyelse och sitt nyttiggörande av nya teknik- och kunskapsvinningar.

Den kunskap och kompetens, som utvecklas gemensamt inom projektet stärker möjligheten till ytterligare kompetensutvecklingsinsatser efter projektet avslutats, och ger även regionala IKT-företag goda möjligheter att utveckla sin kompetens på ett sådant sätt att de kan utforma nya tjänster och produkter. BitStream förväntas också ge goda bidrag till de medverkande kommunerna i Norge och Sverige i deras arbete med att digitalisera delar av sina respektive verksamheter. Projektet kommer i det avseendet också att utgöra en central plattform för ett transnationellt erfarenhetsutbyte.

6.1 Projektets relation till existerande och tidigare aktiviteter inom fokusområdet

Projektet har valt att i sitt initiala skede att enbart fokusera på ett svensk-norskt samarbete. Detta baseras på följande överväganden.

- a) Nuvarande programperiod inom Botnia-Atlantica avslutas våren 2014 vilket innebär att projektet endast är på ett år. Detta gör det svårt att på kort tid allokera resurser och partners för en insats i tre länder.
- b) Utgångsläget inom projektets arbetsområde skiljer sig markant mellan länderna, med stora variationer i kompetensen att hantera IKT och innovativ verksamhetsutveckling inom offentlig sektor. Norge har ett kompetensbehov hos både IKT-företag och offentlig förvaltning. I Sverige är kompetensen god hos IKT-företagen, medan framför allt mindre kommuner har liten erfarenhet av att hantera innovativ verksamhetsutveckling. Finland, och då speciellt Vasa, har genomfört ett antal aktiviteter inom e-Governmentområdet, och Vasas smarta ID kort finns t.ex. omnämnt redan i e-Government actions in Europé 2006 som "Best European e-practice 2006". Därför har vi initialt valt att fokusera aktiviteterna i BitStream på kompetensutvecklingsinsatser i Sverige och Norge. I ett fortsatt framtida samarbete kommer även Finland att inkluderas.

Inom Botnia-Atlantica's tema *Näringsliv* och det prioriterade området *Tillväxt genom samverkan* finns det för närvarande inget existerande eller tidigare genomfört projekt som har samma typ av inriktning som BitStream, dvs. projekt där IT-företag, offentlig förvaltning och forskare tillsammans skapar förutsättningar för en effektivare förvaltning. Fokus i tidigare projekt har vilat på områden som exempelvis ökad handel, livsmedelsindustri, turism och energi. Inom temaområdet *Kompetens* finns inte heller existerande eller tidigare projekt med samma fokus som BitStream. Bland tidigare genomförda projekt finns dock några projekt som omfattar liknande begrepp och aktiviteter men, som sagt, med ett annat fokus. Projektet *Nordic Knowledge on the Web* har vissa likheter med den transnationella plattform som beskrivs i denna ansökan, men det projektet har framför allt varit inriktat på att bygga ett webbaserat center och en informationskanal för forskare att sprida sina resultat och marknadsföra sig internationellt. Projektet *Nya modeller för regional mobilisering* har delvis fokuserat på att hantera kraven på ökad effektivitet inom offentlig sektor, men här har resultatet handlat om att skapa utvecklingsstrategier inom i första hand turism och livsmedelstillverkning.

BitStream omfattar begrepp och aktiviteter som delvis kan relateras till pågående aktiviteter i Botnia-Atlanticaområdet. Den plattform för framtidens transnationella kompetensförsörjning som beskrivs i work package 2 kan uppfattas som snarlik den regionala kompetensplattform som etablerades av Region Västerbotten under 2009. Kompetensplattformen baseras dock på ett utbildningspolitiskt perspektiv där syftet är "[...] att påverka utbildningsutbudet så att det bättre tillgodoser arbetsmarknadens behov av kompetens. Men arbetet med kompetensplattformen handlar inte bara om utbildningspolitik utan även om arbetsmarknads-, näringslivs- och regional utvecklingspolitik." (Uppdrag till Länsgrupp kompetensplattform i Västerbottens län, dnr 10RV155, sid. 2). Enligt Barbro Lundmark och Christer Lindblom på Region Västerbotten ligger fokus för Regional kompetensplattform i Västerbotten på att upprätta en gemensam modell för kompetensbehov och inventering av sådana behov samt på skapandet av en arena för dialog mellan bransch och utbildningsanordnare. Detta ligger utanför BitStreams projektfokus. BitStream kompletterar snarare detta projekt genom att visa hur man utifrån en liknande plattform kan realisera och genomföra en kompetensutvecklingsinsats (baserad på ett triple-helixperspektiv) inom en specifik bransch och ett specifikt område.

Det projekt som beskrivs i denna ansökan har även vissa likheter med ett pågående projekt som drivs av Region Västerbotten i samarbete med merparten av kommunerna i Västerbotten. Det projektet omfattar dock enbart processkartläggningar och processanalyser i samband med upphandlingen av ett nytt verksamhetssystem inom socialtjänsten. Efter att ha diskuterat detta med Magnus Rudehäll, Region Västerbotten är vår gemensamma bedömning att projekten inte bara kommer att komplettera varandra utan att de även kommer att leda till synergieffekter, framför allt baserat på att BitStream har ett bredare fokus med avseende på både de

verksamheter som ingår i projektet samt blandningen av deltagare som kommer från offentlig och privat verksamhet i två länder.

BitStream ligger även väl i linje med, och kompletterar, eVästerbotten, ett treårigt projekt som drivs av Region Västerbotten. I det projektet deltar länets alla kommuner tillsammans med Västerbottens läns landsting. Syftet med eVästerbotten är att stärka och utveckla samverkan och samarbete kring IKT- och e-frågor mellan de deltagande parterna för att på så sätt skapa förutsättningar för att alla medborgare och företag i länet ska kunna vara en del av e-samhället. För att nå det målet ska en regional e-strategi med tillhörande handlingsplan tas fram och förankras. Utifrån dessa ska sedan projekt och verksamheter initieras och drivas. Projektet pågår under tre år med start 1 januari 2013 och finansieras av de deltagande parterna.

7 Projektorganisation

Projektet är organiserat på ett sådant sätt att det innehåller tre distinkta parter, forskare, kommuner/offentlig verksamhet samt ett branschråd bestående av representanter för IKT-företag i Sverige och Norge.

Från Västerbotten deltar, i egenskap av samordnande stödmottagare, Institutionen för informatik vid Umeå universitet. Projektkoordinator för hela projektet är Universitetslektor Mikael Söderström. Ytterligare medarbetare från informatikinstitutionen är Universitetslektor Ulf Hedestig. De har båda arbetat inom området affärsmodeller och verksamhetsutveckling i relation till IKT i tidigare forsknings- och utvecklingsprojekt. Från Norge deltar Førsteamanuensis Terje Fallmyr och Amanuensis Kjell Ellingsen, Universitetet i Nordland, Bodø, Instituttleder Geir-Tore Klæbo och Førstelektor Hallstein Hegerholm, Høgskolen i Nesna, Mo i Rana samt Axel Birkeland, Statens innkrevingssentral Mo i Rana och Frode Nilsen, Bodø kommune. Inom ramen för detta projekt har också ett branschråd etablerats. Det består av representanter för IKT-företag som traditionellt utvecklat IT-system för offentlig verksamhet.

I de kompetensutvecklingsinsatser som genomförs i WP 4 kommer cirka 30 medarbetare från norska IKT-företag, Statens innkrevingssentral samt medarbetare från Sorsele, Bodø och Storumans kommuner att delta. I den projektaansökan som skickades in till Botnia Atlantica den 14 januari 2013 fanns även Lycksele kommun med som deltagare i projektet. På grund av oförutsedda händelser tvingades tyvärr Lycksele att dra sig ur projektet. Den medfinansiering Lycksele kommun skulle bidra med tas över av Umeå universitet. Lycksele kommuns platser i den kompetensutvecklingsinsats som genomförs i work package 4 kommer att erbjudas de svenska inlandskommuner som tidigare visat stort intresse för projektet.

Projektets övergripande ledning sköts av en styrgrupp bestående av: Mikael Söderström, Projektkoordinator, Terje Fallmyr, Projektledare Norge, Peter Persson, Kommunchef Storuman kommun, Jan Ask, Kommunchef Sorsele kommun, Frode Nilsen, IT-chef Bodø kommune och Geir-Tore Klæboe, Høgskolen i Nesna.

7.1 Projektkoordinatorns tidigare verksamhet inom Botnia Atlantica

Institutionen för informatik, Umeå universitet har sedan 1990-talet varit delaktiga i projekt i samverkan med både Norge och Finland. Under denna period har samarbete exempelvis genomförts i FoU-projekt och som föredragshållare i öppna konferenser där syftet varit att öka samarbetet mellan länderna. I Finland har institutionen bedrivit projekt med såväl Vasa Universitet, Åbo Akademi, Vasa Yrkeshögskola som med företag och offentliga aktörer i Närpesregionen och Nykarleby/Jakobstad. I Norge har samarbetet skett med Høgskolan i Nesna, lokala studieceter i Brønnøysund, Sandnessjøen, Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana, m.fl. Exempel på genomförda projekt där institutionen har varit aktiv är bl.a. Virtual Educational Environment –

MittSkandia, Virtual Educational Environment – Kvarken², Cross Media Design Norr (2005), Cross media design i besöksnäringen 2009, Open Conference on Open Source Software 1 och Open Kvarken.

8 Horisontella kriterier

8.1 Projektets påverkan på miljön

På lång sikt kommer den kompetensförstärkning inom området innovativ verksamhetsutveckling som projektet bidrar till att leda till ett minskat behov av transporter. För att offentlig verksamhet ska kunna utveckla effektiva elektroniska tjänster, som normalt innebär ett minskat behov av transporter, är det av yttersta vikt att man vet så mycket som möjligt om hur verksamheten bedrivs och hur den uppfattas av sina medborgare/kunder. Detta innebär att processkartläggningar och därpå följande processanalyser och effektkartläggningar är en nödvändig förutsättning för innovativ verksamhetsutveckling som syftar till att skapa IKT innovationer i form av exempelvis appar för mobil teknik eller webbaserade e-tjänster. Denna typ av innovationer har stor potential att minska samhällets behov av transporter.

De kompetensutvecklingsinsatser som genomförs i WP 4 är till stora delar virtuella vilket betyder att projektet i sig kommer att leda till relativt liten miljöpåverkan.

8.2 Projektets påverkan på jämställdhet

Då arbetet att ta fram processkartläggningar och processanalyser för offentlig verksamhet till stor del bygger på medborgarna, och deras olika förutsättningar och behov, är det av stor vikt att de prototyper av metoder och verktyg som projektet utvecklar tar hänsyn till faktorer som kön, etnicitet, funktionsnedsättning, etc. I många fall beaktas denna typ av faktorer i liten utsträckning vid verksamhetsutvecklingsarbete.

Vi har eftersträvat så jämn könsfördelning som möjligt bland både projektdeltagare och deltagarna i kompetensutvecklingsinsatserna som genomförs i WP 4 för att projektets arbete skall bli belyst ur flera synvinklar. Vad gäller projektdeltagarna har vi tyvärr inte lyckats åstadkomma en jämn könsfördelning. Framför allt på grund av att projektet för sitt genomförande är beroende av att personer i vissa roller deltar, och de personer som i dagsläget innehar dessa roller är tyvärr i stor utsträckning män.

8.3 Projektets påverkan på antidiskriminering

Denna punkt är ej tillämpbar i detta projekt.

9 Verksamhetens fortsättning efter att projektet avslutats

Projektets verksamhet avslutas i samband med projektslut, men den utveckling av kompetens som offentlig verksamhet och regionala IKT-företag erhåller kommer att leva kvar i deras respektive verksamheter. Vi bedömer att projektet har mycket goda förutsättningar att leda till arbetstillfällen i form av utveckling av tjänster inom området processkartläggning och processanalys i befintliga lokala och regionala IKT-företag, framför allt i Norge. För de deltagande kommunerna/myndigheterna kommer projektet att innebära en kompetenshöjning som innebär att man får mycket bättre förutsättningar att utveckla sina respektive verksamheter på så sätt att man exempelvis kan effektivisera dem samtidigt som man förmår att erbjuda bättre service.

Som tidigare sagts kommer BitStreams resultat att komplettera delar av övriga insatser och vissa pågående projektinitiativ i Botnia-Atlanticaområdet, t.ex. de som initierats av Region Västerbotten, och sannolikt även skapa synergier med dem. Då projektets frågeställning och inriktning är av central vikt för många mindre kommuner, framför allt i inlandet, pågår redan idag

² <http://www.botnia-atlantica.eu/files/oLLLLLLJ.pdf>

diskussioner om ett nästa steg som innebär att antalet kommuner och aktörer på svensk och norsk sida utökas. Här finns i nuläget ett intresse av att inkludera större delen av kommunerna i Västerbotten, men även kommunerna utanför Västerbotten som ingår i kommunalförbundet Akademi Norr är intresserade av delta, dvs. Kramfors, Sollefteå, Strömsund, Arvidsjaur och Arjeplog. Det finns också ett starkt önskemål om att i framtiden även inkludera kommuner och annan offentlig verksamhet i Finland för att på så sätt etablera ett starkt kluster inom området IKT och innovativ verksamhetsutveckling i offentlig förvaltning. Ett kluster som spänner över tre länder och där ingående partners har stor erfarenhet av IKT-användning skulle kunna bli en stark aktör i den av EU fastställda digitala agendan för Europa och då främst med avseende på European eGovernment Action Plan 2011-2015³. Här är det främst inom följande prioriterade områden som klustret skulle kunna tillföra betydelsefulla kunskaper och erfarenheter:

- Efficiency and Effectiveness
 - improving organisational processes
 - reduction of administration burdens
 - green government
- User empowerment
 - services designed around users needs and inclusive services
 - collaborative production of services
 - re-use of public sector information

Den transnationella plattform för framtidens kompetensförsörjning som utvecklas i WP 2 kommer att kunna användas i transnationella kompetensutvecklingsinsatser inom andra områden än innovativ verksamhetsutveckling i både offentlig och privat sektor.

10 Projektets avgränsning från ordinarie verksamhet

Projektets aktiviteter är tydligt avgränsade från ordinarie verksamhet i samtliga deltagande partners verksamhet.

11 Resultatspridning och information

Projektets resultat kommer framför allt att spridas på följande sätt:

- Via projektets hemsida som upprättas vid projektstart. Denna kommer att utgöra projektets huvudsakliga kanal för spridning av dess resultat. I spridningsarbetet kommer även annan multimedialt informationsmaterial att användas, exempelvis kortare filmer.
- I form av vetenskapliga artiklar som sänds in till både nationella och internationella tidskrifter och konferenser.
- Projektets aktiviteter kommer givetvis att spridas kontinuerligt till deltagarna de kompetensutvecklingsinsatser som genomförs i WP 4.
- Projektet kommer att ha en träff i Mo i Rana v. 37 2013, i samband med invigningen av Campus Helgeland, där vissa delar kommer att vara öppna för intresserade utanför projektet att delta i.
- Projektet avslutas med en konferens i Umeå där dess resultat presenteras för intresserade. Konferensens främsta målgrupp är representanter för olika delar av offentlig sektor och IKT-företag men den kommer att vara öppen för alla som är intresserade av verksamhetsutveckling.
- Deltagande i regionala konferenser och erfarenhetsutbyten under projekttiden, exempelvis via Region Västerbotten eller Sveriges Kommuner och Landsting.
- Redovisningen av projektet i sig sker i form av lägesrapporter och en slutrapport.

³ Se vidare <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/european-egovernment-action-plan-2011-2015>

För att uppfylla villkoren i artikel 8 i EU förordningen nr 1828/2006, kommer projektet att använda den rekommenderade logotypen i all informationsverksamhet. Allt elektroniskt material, t.ex. den webbaserade projektplatsen kommer att innehålla EU-logotypen, en hänvisning till regionala utvecklingsfonden samt Botnia-Atlanticas devis. Detsamma gäller även annat informationsmaterial såsom roll-up:s, videofilmer, rapporter och artiklar. I samband med seminarier och konferenser som arrangeras av projektet kommer all marknadsföring och annat material att innehålla de tre sammanhängande delarna, dvs. EU-logotypen, en hänvisning till regionala utvecklingsfonden samt Botnia-Atlanticas devis. Dekaler och klistermärken som visar att projektet är EU-finansierad av regionala fonden kommer att sättas upp vid entréer samt i anslutning till tjänsterummen hos de deltagande parterna i Sverige och Norge.

12 Litteratur

Aicholzer, G. (2004). Scenarios of e-Government in 2010 and implications for strategy design. *The Electronic Journal of e-Government*, 2 (1), pp. 1-10.

Fallmyr, T., and Bygstad, B. (2011). *Enterprise Architecture to Enhance Organizational Agility? An Exploratory Study*. Norsk konferanse for organisasjoners bruk av IT (Nokobit), Tromsø, 2011.

Heeks, R. (2003). *Most e-Government-for-Development Projects Fail. How Can Risks be Reduced?* IDPM, 2003.

Orre, CJ (2008). *Utvärdering av projektet Gemensam kundtjänst*. Institutionen för informatik, Umeå universitet.

Manyika, J., et al (2011). *Big data: The next frontier for innovation, competition, and productivity*. McKinsey Global Institute. Hämtad från http://www.mckinsey.com/insights/mgi/research/technology_and_innovation/big_data_the_next_frontier_for_innovation

Marston, S., et al (2011). Cloud computing - The business perspective. *Decision Support Systems* 51, sid 176-189. Elsevier B.V.